

ศศิธรณ์ มาแอกเคียน, ศิณีนารถ กุลาวงศ์ และนายแพทย์ปณิธิ ธีรมวิริยะ

ทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว สำนักโรคระบาดวิทยา *Surveillance Rapid Response Team (SRRT), Bureau of Epidemiology*

✉ outbreak@health.moph.go.th

สถานการณ์การเกิดโรคประจำสัปดาห์ที่ 21 ระหว่างวันที่ 19 – 25 พฤษภาคม 2556 สำนักโรคระบาดวิทยาได้รับรายงานและตรวจสอบข้อมูลเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา พบโรคและเหตุการณ์ที่น่าสนใจ ดังนี้

สถานการณ์ภายในประเทศ

1. อาหารเป็นพิษ 2 เหตุการณ์

อาหารเป็นพิษจากการรับประทานเห็ดมีพิษ จังหวัดน่าน

จำนวน 6 ราย เป็นคนงานชาวไทย ในที่พักคนงานโครงการชลประทานหมู่บ้านแห่งหนึ่ง ของตำบลบ่อเกลือเหนือ อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน อัตราป่วย ร้อยละ 75 (ผู้รับประทานทั้งหมด 8 คน) เป็นเพศชาย 5 ราย เพศหญิง 1 ราย อายุระหว่าง 30-52 ปี (ค่ามัธยฐาน 43 ปี) ซึ่งทั้ง 6 ราย เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลบ่อเกลือ โดยผู้ป่วย 2 รายได้รับการรักษาแบบผู้ป่วยใน และอีก 4 ราย ถูกส่งต่อไปรับการรักษาที่แผนกผู้ป่วยในโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชปัว ผู้ป่วยรายแรก เริ่มป่วยเวลาประมาณ 00.05 น. ของวันที่ 18 พฤษภาคม 2556 รายสุดท้ายเริ่มป่วยในวันเดียวกัน เวลา 05.30 น. โดยทุกรายมีอาการปวดมวนท้อง ถ่ายเหลว คลื่นไส้อาเจียน ใจสั่น และเวียนศีรษะ ไม่มีไข้ จากการสอบสวนประวัติอาหารพบว่า เมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2556 คนงานได้เก็บเห็ดที่มีลักษณะคล้ายเห็ดระโงกขาว ระโงกหิน ในป่าที่ใกล้กับที่พักนำมาปรุงเป็นอาหารเย็นของวันที่ 17 พฤษภาคม โดยนำเห็ดที่เก็บได้มาปรุงเป็นแกงเห็ดและเริ่มรับประทานตั้งแต่เวลา 18.30 น. (ระยะฟักตัวเฉลี่ย 4 ชั่วโมง) ขณะรับประทานมีการดื่มเหล้าขาวและเหล้าขาวร่วมด้วย ผู้ป่วยให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่าก่อนรับประทานอาหารดังกล่าวได้นำข้าวและข้อนมาใส่ลงไปต้ม ในแกงเพื่อทดสอบว่าเห็ดมีพิษหรือไม่แต่ก็ไม่พบสิ่งผิดปกติจึงคิดว่าสามารถรับประทานได้

วันที่ 18 พฤษภาคม 2556 SRRT อำเภอบ่อเกลือร่วมกับทางเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ่อเกลือเหนือได้ดำเนินการค้นหาผู้ป่วยเพิ่มเติมในที่พักคนงาน ไม่พบผู้ป่วยเพิ่มเติมและรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่หัวหน้าส่วนราชการ กำนันผู้ใหญ่บ้าน แกนนำชุมชน อาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้านและประชาชนให้ตระหนักถึงอันตรายจากการบริโภคเห็ด ถ้าหากไม่แน่ใจควรหลีกเลี่ยงการรับประทานเห็ดที่มาจากป่า โดยเฉพาะเห็ดที่มีลักษณะคล้ายเห็ดระโงกหินหรือเห็ดไข่ห่านพร้อมทั้งเก็บตัวอย่างเห็ดพิษในบริเวณเดียวกัน เพื่อทำการส่งตรวจทางพิษวิทยาต่อไป

อาหารเป็นพิษจากรับประทานเห็ดมีพิษ จังหวัด

ศรีสะเกษ จำนวน 10 ราย เป็นชาวบ้านหนองโบสถ์ หมู่ 9 ตำบลศรีโนนงาม อำเภอศรีรัตนะ จังหวัดศรีสะเกษ อัตราป่วย ร้อยละ 100 (ผู้รับประทานทั้งหมด 10 คน) เป็นเพศชาย 5 ราย เพศหญิง 5 ราย อายุระหว่าง 13-60 ปี (ค่ามัธยฐาน 51 ปี) แบ่งเป็นผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลศรีโนนงาม จำนวน 6 ราย และผู้ป่วยที่พบจากการค้นหาเพิ่มเติม ในชุมชน 4 ราย ผู้ป่วยรายแรกเริ่มป่วยเวลาประมาณ 20.30 น. ของวันที่ 7 พฤษภาคม 2556 รายสุดท้ายเริ่มป่วยเวลาประมาณ 03.00 น. ของวันที่ 8 พฤษภาคม 2556 โดยทุกรายมีอาการคลื่นไส้อาเจียน และมีถ่ายเหลว 1 ราย จากการสอบสวนพบว่า เมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม 2556 เวลาประมาณ 19.30 น. (ระยะฟักตัวเฉลี่ย 4 ชั่วโมง) ผู้ป่วยได้นำเห็ดป่าที่มีลักษณะคล้ายเห็ดฟังดำและหน่อไม้มาปรุงเป็นแกงเห็ดรับประทานร่วมกัน โดยมีการดื่มน้ำเห็ดทั้งก่อน 1 ครั้ง จากนั้นจึงนำมาแกงใส่กับหน่อไม้ โดยมีการดื่มสุราร่วมด้วย วันที่ 8 พฤษภาคม 2556 SRRT จังหวัดศรีสะเกษร่วมกับเจ้าหน้าที่สำนักงานสาธารณสุขอำเภอศรีรัตนะ ได้ดำเนินการค้นหาผู้ป่วยเพิ่มเติมในชุมชน พบอีก 4 ราย และเก็บตัวอย่างเห็ดชนิดนี้ ส่งตรวจทางพิษวิทยาและหาชนิดของเห็ด ณ ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ อุบลราชธานี ซึ่งอยู่ระหว่างรอผลการตรวจ และประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เพื่อหลีกเลี่ยงการรับประทานเห็ดชนิดดังกล่าว

2. ผู้ป่วยยืนยันโรคพิษสุนัขบ้าเสียชีวิต จังหวัดศรีสะเกษ

เพศชาย อายุ 80 ปี สัญชาติไทย ขณะป่วยพักอยู่หมู่ 2 ตำบลตะเคียน อำเภอขุขันธ์ ถูกสุนัขของตนเองกัดบริเวณนิ้วมือ เมื่อประมาณเดือนกุมภาพันธ์ 2556 เริ่มป่วยหลังจากถูกสุนัขกัดประมาณ 10 วัน เข้ารับการรักษาที่คลินิกแห่งหนึ่ง ด้วยอาการมีไข้สูง แพทย์ให้ยารับประทานและกลับบ้าน ผู้ป่วยอาการดีขึ้น ต่อมาวันที่ 9 พฤษภาคม 2556 เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลขุขันธ์ด้วยอาการมีไข้ อาเจียน ดื่มน้ำและทานอาหารไม่ได้ กลืนลำบาก ต่อมา ถูกส่งไปรักษาต่อที่โรงพยาบาลศรีสะเกษ ในวันที่ 11 พฤษภาคม 2556 แรกพบอุณหภูมิ 39.3 องศาเซลเซียส มีอาการกลืนลำบาก ดื่มน้ำและ

ทานอาหารไม่ได้ ถ่มน้ำลายตลอดเวลา กลัวน้ำ กลัวลม กลัวแสง พุดจาสับสนและเพื่อ ในวันที่ 12 พฤษภาคม 2556 ผู้ป่วยอาการทรุดหนักและเสียชีวิต ผลการตรวจน้ำลายและปัสสาวะโดยวิธี Nested RT-PCR ที่กรมวิทยาศาสตร์ การแพทย์ พบเชื้อไวรัสพิษสุนัขบ้า

ทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็วได้ลงพื้นที่ในการสอบสวนโรค ค้นหาผู้ป่วยเพิ่มเติม และประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้า ทางด้านปศุสัตว์จังหวัดได้ออกให้บริการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าครอบคลุม 100% ในพื้นที่

สถานการณ์ต่างประเทศ

1. สถานการณ์โรคติดเชื้อโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ มีการติดเชื้อและแพร่กระจายของโรคในหลายประเทศดังนี้

ประเทศตูนิเซีย พบผู้ป่วยสงสัย 1 รายและผู้ป่วยยืนยันติดเชื้อ 2 ราย (ครอบครัวเดียวกัน) โดยผู้ป่วยสงสัยเป็นบิดา อายุ 66 ปี เริ่มป่วยวันที่ 6 พฤษภาคม 2556 หลังกลับจากประเทศกาตาร์

และซาอุดีอาระเบีย ในวันที่ 3 พฤษภาคม 2556 เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล และเสียชีวิต วันที่ 10 พฤษภาคม 2556 ด้วย Acute Respiratory Disease จากการตรวจทางห้องปฏิบัติการไม่พบเชื้อโคโรนาไวรัส ผู้ป่วยรายนี้มีประวัติเป็นโรคเบาหวาน สำหรับผู้ป่วยยืนยันติดเชื้อเป็นบุตรสาวอายุ 35 ปี และบุตรชายอายุ 34 ปี ที่ร่วมเดินทางไปในครั้งนี้ มีอาการเพียงเล็กน้อย ปัจจุบันหายเป็นปกติ

ประเทศซาอุดีอาระเบีย พบชาวต่างชาติติดเชื้อโคโรนาไวรัส เสียชีวิต 1 ราย ในโรงพยาบาลแห่งหนึ่ง จังหวัด Al-Qassim ทางตอนกลางของประเทศ ผู้ติดเชื้อรายนี้เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล ด้วยอาการ Severe Acute Respiratory Syndrome และเสียชีวิตเมื่อวันที่ 21 พฤษภาคม 2556 ทำให้ประเทศซาอุดีอาระเบีย มีรายงานผู้ติดเชื้อสะสมตั้งแต่เดือนกันยายน 2555 ถึง 23 พฤษภาคม 2556 จำนวน 32 ราย เสียชีวิต 17 ราย อัตราป่วยตาย ร้อยละ 53.12 และทั่วโลกมีรายงานสะสม ผู้ยืนยันติดเชื้อ 44 ราย เสียชีวิต 23 ราย อัตราป่วยตาย ร้อยละ 52.27

ข้อมูลรายงานโรคเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์ที่ 21

Reported Cases of Diseases under Surveillance 506, 21st week

✉ get506@yahoo.com

ศูนย์ข้อมูลทางระบาดวิทยา และฝ่ายมาตรฐานและวิจัยระบาดวิทยาโรคติดต่อ สำนักโรคระบาดวิทยา
Epidemiological Information Center, Communicable Disease Epidemiological Section, Bureau of Epidemiology

ตารางที่ 1 จำนวนผู้ป่วยและเสียชีวิตด้วยโรคติดต่อที่สำคัญ จากการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา โดยเปรียบเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อน ๆ ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2556 สัปดาห์ที่ 21

Table 1 Reported Cases of Priority Diseases under Surveillance by Compared to Previous Year in Thailand, 21st Week 2013

Disease	2013				Case* (Current 4 week)	Mean** (2008-2012)	Cumulative	
	Week 18	Week 19	Week 20	Week 21			2013	
	Cases	Cases	Cases	Cases			Cases	Deaths
Cholera	0	0	0	0	0	49	4	0
Influenza	325	295	209	53	882	1889	19702	0
Meningococcal Meningitis	0	0	0	0	0	2	3	2
Measles	39	38	36	15	128	1910	1302	0
Diphtheria	0	0	0	0	0	1	9	2
Pertussis	0	0	1	0	1	1	11	0
Pneumonia (Admitted)	2250	1853	1435	473	6011	9440	70066	386
Leptospirosis	1	1	1	1	4	232	33	0
Hand foot and mouth disease	234	225	198	109	766	1009	11257	0
D.H.F.	2054	2125	1591	371	6141	6519	35205	40

ที่มา: สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และสำนักงานมัย กรุงเทพมหานคร และ สำนักโรคระบาดวิทยา: รวบรวมข้อมูลในภาพรวมระดับประเทศ

ข้อมูลในตารางจะถูกปรับปรุงทุกสัปดาห์ วัตถุประสงค์เพื่อการป้องกันควบคุมโรค/ภัย เป็นหลัก มิใช่เป็นรายงานสถิติของโรคนั้น ๆ

ส่วนใหญ่เป็นการรายงาน "ผู้ป่วยที่สงสัย (suspect)" ไม่ใช่ "ผู้ป่วยที่ยืนยันว่าเป็นโรคนั้น ๆ (confirm)"

ข้อมูลมีการเปลี่ยนแปลงย้อนหลังได้ทุกสัปดาห์ จึงไม่ควรนำข้อมูลสัปดาห์ปัจจุบันไปอ้างอิงในเอกสารวิชาการ

* จำนวนผู้ป่วย 4 สัปดาห์ล่าสุด (4 สัปดาห์ คิดเป็น 1 ช่วง)

** จำนวนผู้ป่วยในช่วง 4 สัปดาห์ก่อนหน้านี้, 4 สัปดาห์เดียวกันกับปีปัจจุบัน และ 4 สัปดาห์หลัง ของข้อมูล 5 ปีย้อนหลัง 15 ช่วง (60 สัปดาห์)

